

بولتن ماهانه نظام های پرداخت در ایران

خرداد ۱۳۹۵

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران

اداره نظام های پرداخت

تاریخ انتشار: مرداد ۱۳۹۵

فهرست مندرجات

تعاریف

۶	۱. سامانه‌های ملی پرداخت در یک نگاه	
۹	۲. عملکرد سامانه‌های ملی پرداخت	
۹	۱-۲. سامانه تسویه ناخالص آنی (ساتنا)	
۱۱	۲-۲. اتاق پایاپای الکترونیک (پایا)	
۱۳	۳-۲. شبکه تبادل اطلاعات بین بانکی (شتاب)	
۱۷	۴-۲. شبکه الکترونیکی پرداخت کارتی (شاپرک)	
۲۰	۵-۲. سامانه مدیریت یکپارچه چک (چکاوک)	
۲۲	۳. جمع‌بندی	

فهرست جداول

- جدول ۱- شاخص‌های عمده اقتصادی ۵
- جدول ۲- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در نظام‌های پرداخت ۶
- جدول ۳- تعداد و مبلغ تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در نظام‌های پرداخت به ازای هر ۱۰۰۰ نفر ۷
- جدول ۴- موقعیت ایران در مقایسه با کشورهای کمیته پرداخت و زیرساخت‌های بازار (CPMI) در خصوص تراکنش‌های الکترونیکی مشتریان غیربانکی (دلار) ۸
- جدول ۵- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در ساتنا ۹
- جدول ۶- متوسط مبلغ اسمی و واقعی تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در ساتنا (میلیون ریال) ۱۰
- جدول ۷- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در پایا ۱۱
- جدول ۸- متوسط مبلغ اسمی و واقعی تراکنش‌های پردازش شده در پایا (هزار ریال) ۱۲
- جدول ۹- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های کارتی شتاب ۱۳
- جدول ۱۰- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در شتاب به تفکیک نوع خدمت ۱۴
- جدول ۱۱- متوسط مبلغ تراکنش‌های کارتی (هزار ریال) ۱۵
- جدول ۱۲- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های کارتی شاپرک ۱۷
- جدول ۱۳- متوسط مبلغ تراکنش‌های شاپرک (هزار ریال) ۱۷
- جدول ۱۴- سهم هر کانال پردازش از تراکنش‌های شاپرک (%) ۱۸
- جدول ۱۵- تعداد و مبلغ ماهانه اسناد وصولی بین بانکی در چکاوک ۲۰

فهرست نمودارها

- نمودار ۱- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پرداخت شده در ساتنا ۱۰
- نمودار ۲- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پرداخت شده در ساتنا ۱۱
- نمودار ۳- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پرداخت شده در پایا ۱۲
- نمودار ۴- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پرداخت شده در پایا ۱۳
- نمودار ۵- تعداد تراکنش‌های پرداخت و تسویه شده در شتاب به تفکیک نوع خدمت ۱۴
- نمودار ۶- مبلغ تراکنش‌های پرداخت و تسویه شده در شتاب به تفکیک نوع خدمت ۱۵
- نمودار ۷- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های کارتی به تفکیک نوع عملیات طی یک‌سال اخیر ۱۶
- نمودار ۸- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های کارتی به تفکیک نوع عملیات طی یک‌سال اخیر ۱۶
- نمودار ۹- تعداد تراکنش‌های پرداخت کارتی (شاپرکی) به تفکیک کانال پرداخت ۱۸
- نمودار ۱۰- مبلغ تراکنش‌های پرداخت کارتی (شاپرکی) به تفکیک نوع تراکنش ۱۹
- نمودار ۱۱- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پرداخت کارتی (شاپرک) طی یک‌سال اخیر ۱۹
- نمودار ۱۲- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پرداخت کارتی شاپرک طی یک‌سال اخیر ۲۰
- نمودار ۱۳- روند تغییرات تعداد اسناد وصولی پرداخت شده در چکاوک طی یک‌سال اخیر ۲۱
- نمودار ۱۴- روند تغییرات مبلغ اسناد وصولی پرداخت شده در چکاوک طی یک‌سال اخیر ۲۱
- نمودار ۱۵- سهم سامانه‌های ملی پرداخت از ارزش کل مبادلات الکترونیکی پرداخت شده ۲۲
- نمودار ۱۶- درصد تغییرات ماهانه تعداد تراکنش‌ها در هر سامانه در خردادماه و مقایسه آن با متوسط رشد ماهانه طی یک‌سال گذشته ۲۳
- نمودار ۱۷- درصد تغییرات ماهانه مبلغ تراکنش‌ها در هر سامانه در خردادماه و مقایسه آن با متوسط رشد ماهانه طی یک‌سال گذشته ۲۳
- نمودار ۱۸- ارزش تراکنش‌های پرداخت شده در سامانه‌های ملی پرداخت طی یک‌سال گذشته ۲۴

تعاریف

تراکنش: هر نوع عملیات مالی الکترونیکی که منجر به ارائه خدمت و یا تحویل کالا به مشتریان حقیقی یا حقوقی می‌شود.

ساتنا: سامانه تسویه ناخالص آنی است که دربرگیرنده تسویه پرداخت‌های کلان بین بانکی، انتقال وجه فوری بین حساب‌های مشتریان در دو بانک و تسویه مبادلات سیستم‌ها است.

پایا: سامانه پایای الکترونیکی است که به عنوان زیرساخت اصلی انتقال وجه بین بانکی راه‌اندازی شده است. در حال حاضر، پایا تراکنش‌های دستور پرداخت واریز مستقیم و تسویه شاپرک را دربرمی‌گیرد.

شتاب: شبکه تبادل اطلاعات بین بانکی است که دامنه وسیعی از تبادلات مالی از قبیل برداشت وجه نقد، انتقال وجه، خرید، پرداخت قبوض و مانده‌گیری را دربرمی‌گیرد.

شاپرک: شبکه الکترونیکی پرداخت کارتی است که پرداخت‌های کارتی خرید، پرداخت قبوض و مانده‌گیری از طریق مراکز فروش کالا و خدمات، اینترنت و تلفن همراه را پوشش می‌دهد.

چکاوک: سامانه مدیریت الکترونیکی چک است که پذیرش و پردازش چک‌های کاغذی بین بانکی را به صورت الکترونیکی انجام می‌دهد. اطلاعات ثبت شده در چکاوک شامل اسناد وصول شده، اسناد برگشت داده شده و اسناد عودتی است. این تذکر لازم است که در این بولتن تنها اسناد وصول شده گزارش شده‌است زیرا از یک سو اسناد عودتی قابلیت هیچگونه تحلیل اقتصادی را ندارند، و از سوی دیگر آمار تعداد و مبلغ اسناد برگشت داده شده در چکاوک به صورت ناخالص گزارش می‌شوند که شامل چک‌های برگشت داده شده در هر روز کاری است و با آمار خالصی که پس از کسر چک‌های رفع سوء اثر شده محاسبه می‌شود، متفاوت است.

جدول ۱ - شاخص‌های عمده اقتصادی

۱۳۹۵		۱۳۹۴	شاخص اقتصادی
خرداد	اردیبهشت	خرداد	
۲۴۰/۹۰	۲۳۸/۱۰	۲۲۵/۵۰	شاخص بهای کالا*
۷۹/۶۹	۷۹/۶۹	۷۸/۷۷	جمعیت (میلیون)
۳۰۴۷۷	۳۰۳۳۱	۲۸۹۴۳	متوسط نرخ ارز مبادله‌ای بازار بین بانکی (ریال)

* سال پایه، سال ۱۳۹۰ است

۱. سامانه‌های ملی پرداخت در یک نگاه

جدول ۲ - تعداد و مبلغ تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در نظام‌های پرداخت

ماه‌بانه	درصد تغییر	مبلغ (هزار میلیارد ریال)			درصد تغییر		تعداد (هزار)			سامانه
		۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماه‌بانه	سالانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		سالیانه	خرداد	اردیبهشت			خرداد	خرداد	اردیبهشت	
۱۰/۶	۳۹/۳	۱.۷۵۰	۱.۵۸۳	۱.۲۵۶	۱۱/۳	۴۵/۶	۸۲۹	۷۴۴	۵۶۹	ساتنا (بین مشتری)
-۱/۶	۹۲/۲	۲۷۸	۲۸۳	۱۴۵	۲/۲	۳۷/۲	۳.۵۰۹	۳.۴۳۴	۲.۵۵۷	پایا (دستور پرداخت واریز مستقیم)
۵/۱	۲۴/۳	۱.۹۲۶	۱.۸۳۳	۱.۵۴۹	۱/۸	۱۹/۶	۱.۲۸۱.۳۸۶	۱.۲۵۸.۱۹۷	۱.۰۷۱.۴۸۳	شتاب
۴/۶	۱۶/۸	۵۹۹	۵۷۲	۵۱۳	۰/۵	۱۱/۳	۲۸۲.۷۰۷	۲۸۱.۳۴۴	۲۵۳.۹۵۴	پایانه خودپرداز
۱۰/۴	۲۷/۱	۱۸۹	۱۷۱	۱۴۹	۷/۵	۲۲/۱	۵.۴۳۳	۵.۰۵۱	۴.۴۴۹	پایانه شعبه
-۰/۲	۴۹۳/۳	۱/۷	۱/۷	۰/۳	۱۰/۱	۳۹۱/۷	۵۲۲	۴۷۴	۱۰۶	پایانه کیوسک
۴/۲	۲۵/۴	۱.۰۳۶	۹۹۴	۸۲۶	۲/۱	۲۱/۸	۹۵۹.۴۴۸	۹۴۰.۰۲۶	۷۸۷.۸۲۱	شاپرک
۴/۰	۲۴/۳	۹۵۹	۹۲۲	۷۷۱	۲/۳	۳۹/۳	۸۱۶.۱۱۹	۷۹۷.۶۹۰	۵۸۶.۰۵۷	پایانه فروش
۵/۸	۴۰/۹	۷۲	۶۸	۵۱	-۴/۷	-۴۶/۴	۲۸.۹۳۲	۳۰.۳۵۰	۵۳.۹۷۴	اینترنت
۵/۳	۲۹/۸	۵	۵	۴	۲/۲	-۲۲/۶	۱۱۴.۳۹۷	۱۱۱.۹۸۷	۱۴۷.۷۹۰	تلفن همراه
۸/۲	۶۴/۷	۱۰۱	۹۴	۶۲	۶/۳	۳۲/۳	۳۳.۲۷۶	۳۱.۳۰۱	۲۵.۱۵۲	سایر*
۲/۲	-۹/۵	۱.۱۶۶	۱.۱۴۱	۱.۲۸۸	۹/۸	۴/۹	۹.۳۷۸	۸.۵۴۴	۸.۹۳۶	چکاوک (اسناد وصول شده)**
۵/۸	۲۰/۸	۵.۱۲۰	۴.۸۳۹	۴.۲۳۸	۱/۹	۱۹/۵	۱.۲۹۵.۱۰۲	۱.۲۷۰.۹۱۹	۱.۰۸۳.۵۴۵	کل سامانه‌ها

* شامل تلفن ثابت و تراکنش‌های غیرشاپرکی پایانه فروش، اینترنت و تلفن همراه

** مبلغ مربوط به اسناد وصول شده چکاوک برای خرداد ۹۳، پس از حذف داده‌های با انحراف زیاد، پاکسازی و گزارش شده است.

جدول ۳- تعداد و مبلغ تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در نظام‌های پرداخت به ازای هر ۱۰۰۰ نفر

درصد تغییر		مبلغ تراکنش‌های پردازش شده به ازای هر ۱۰۰۰ نفر (میلیون ریال)			درصد تغییر		تعداد تراکنش‌های پردازش شده به ازای هر ۱۰۰۰ نفر			سامانه
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		خرداد	اردیبهشت	خرداد			خرداد	اردیبهشت	خرداد	
۱۰/۶	۳۹/۳	۲۲.۲۱۳	۲۰.۰۹۳	۱۵.۹۴۰	۱۱/۳	۴۵/۶	۱۰	۹	۷	ساتنا (بین مشتری)
-۱/۶	۹۲/۲	۳.۵۳۰	۳.۵۸۸	۱.۸۳۶	۲/۲	۳۷/۲	۴۵	۴۴	۳۲	پایا (دستورپرداخت واریز مستقیم)
۵/۱	۲۴/۳	۲۴.۴۵۳	۲۳.۲۶۷	۱۹.۶۶۸	۱/۸	۱۹/۶	۱۶.۲۶۷	۱۵.۹۷۲	۱۳.۶۰۲	شتاب
۴/۶	۱۶/۸	۷.۵۹۹	۷.۲۶۲	۶.۵۰۸	۰/۵	۱۱/۳	۳.۵۸۹	۳.۵۷۲	۳.۲۲۴	پایانه خودپرداز
۱۰/۴	۲۷/۱	۲.۳۹۹	۲.۱۷۲	۱.۸۸۸	۷/۵	۲۲/۱	۶۹	۶۴	۵۶	پایانه شعبه
-۰/۲	۴۹۳/۳	۲۲	۲۲	۴	۱۰/۱	۳۹۱/۷	۷	۶	۱	پایانه کیوسک
۴/۲	۲۵/۴	۱۳.۱۴۸	۱۲.۶۲۲	۱۰.۴۸۷	۲/۱	۲۱/۸	۱۲.۱۸۰	۱۱.۹۳۳	۱۰.۰۰۱	شاپرک
۴/۰	۲۴/۳	۱۲.۱۷۱	۱۱.۶۹۹	۹.۷۹۰	۲/۳	۳۹/۳	۱۰.۳۶۰	۱۰.۱۲۶	۷.۴۴۰	پایانه فروش
۵/۸	۴۰/۹	۹۰۹	۸۵۹	۶۴۵	-۴/۷	-۴۶/۴	۳۶۷	۳۸۵	۶۸۵	اینترنت
۵/۳	۲۹/۸	۶۸	۶۵	۵۲	۲/۲	-۲۲/۶	۱.۴۵۲	۱.۴۲۲	۱.۸۷۶	تلفن همراه
۲/۲	-۹/۵	۱۴.۶۳۶	۱۴.۳۱۸	۱۶.۱۶۷	۹/۸	۴/۹	۱۱۸	۱۰۷	۱۱۲	چکاوک (اسناد وصول شده) ^۰

* مبلغ مربوط به اسناد وصول شده چکاوک برای خرداد ۹۳، پس از حذف داده‌های با انحراف زیاد، پاکسازی و گزارش شده است.

جدول ۴ - موقعیت ایران در مقایسه با کشورهای کمیته پرداخت و زیرساخت‌های بازار (CPMI) در خصوص تراکنش‌های الکترونیکی مشتریان غیربانکی (دلار)

شماره	کشور*	متوسط ارزش تراکنش‌ها به ازای هر نفر	شماره	کشور*	متوسط ارزش هر تراکنش
۱	انگلستان	۱۵۷.۵۵۳	۱	چین	۱۲.۴۹۹
۲	آلمان	۹۵.۰۹۲	۲	عربستان سعودی	۸.۷۴۰
۳	استرالیا	۵۳.۸۳۶	۳	مکزیک	۶.۴۳۴
۴	سوئیس	۵۰.۳۶۶	۴	انگلستان	۶.۱۴۵
۵	عربستان سعودی	۴۵.۱۵۳	۵	آلمان	۴.۷۰۰
۶	فرانسه	۴۴.۳۹۰	۶	سوئیس	۳.۰۹۴
۷	بلژیک	۴۱.۲۶۵	۷	ایتالیا	۲.۸۸۹
۸	هلند	۳۹.۵۱۲	۸	بلژیک	۲.۰۴۴
۹	کره جنوبی	۳۱.۹۶۵	۹	فرانسه	۱.۹۳۰
۱۰	سوئد	۲۰.۸۲۲	۱۰	روسیه	۱.۸۴۲
۱۱	ایتالیا	۱۷.۸۰۶	۱۱	استرالیا	۱.۷۸۳
۱۲	مکزیک	۱۴.۴۹۹	۱۲	هندوستان	۱.۵۷۲
۱۳	کانادا	۱۴.۰۳۹	۱۳	امریکا	۱.۳۵۲
۱۴	سنگاپور	۱۳.۷۸۲	۱۴	هلند	۱.۳۱۵
۱۵	چین	۱۱.۸۶۶	۱۵	کره جنوبی	۱.۱۳۱
۱۶	روسیه	۱۰.۴۵۹	۱۶	برزیل	۸۲۰
۱۷	برزیل	۸.۸۵۸	۱۷	آفریقای جنوبی	۷۶۹
۱۸	آفریقای جنوبی	۳.۷۳۰	۱۸	سوئد	۶۶۶
۱۹	ایران	۲.۱۲۷	۱۹	کانادا	۵۷۵
۲۰	هندوستان	۱.۰۳۵	۲۰	سنگاپور	۲۳۷
۲۱	ترکیه	۲۳۴	۲۱	ایران	۸۵
	امریکا	موجود نیست	۲۲	ترکیه	۶۷

* اطلاعات کشورهای CPMI مربوط به مجموع تراکنش‌های الکترونیکی مشتریان طی سال ۲۰۱۳ بوده که متوسط ماهانه برای آنها محاسبه شده است؛ حال آنکه اطلاعات ایران مربوط به خرداد ۱۳۹۵ است که تاثیرپذیر از تغییرات فصلی است.

۲. عملکرد سامانه‌های ملی پرداخت

در این بخش به عملکرد سامانه‌های ساتنا، پایا، شتاب، شاپرک و چکاوک به تفصیل می‌پردازیم.

۲-۱. سامانه تسویه ناخالص آنی (ساتنا):

جدول ۵ - تعداد و مبلغ تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در ساتنا

درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)		درصد تغییر		تعداد (هزار)		سامانه		
ماه‌یانه	سال‌یانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴		۱۳۹۵		۱۳۹۴		
		خرداد	اردیبهشت	خرداد	ماه‌یانه	سال‌یانه	خرداد	اردیبهشت	خرداد	
۴/۷	۳۰/۶	۵.۳۰۷	۵.۰۶۹	۴.۰۶۳	۱۱/۲	۴۳/۲	۸۶۲	۷۷۵	۶۰۲	ساتنا
-۵/۵	۲۰/۵	۸۹۶	۹۴۹	۷۴۴	۵/۰	-۱۴/۷	۱۰	۱۰	۱۲	بین بانکی*
۱۰/۶	۳۹/۳	۱.۷۵۰	۱.۵۸۳	۱.۲۵۶	۱۱/۳	۴۵/۶	۸۲۹	۷۴۴	۵۶۹	بین مشتری
۴/۹	۲۹/۰	۲.۶۶۱	۲.۵۳۷	۲.۰۶۳	۱۰/۶	۹/۴	۲۳	۲۱	۲۱	تسویه مبادلات سیستم‌ها*

* مبالغ مربوط به تراکنش‌های بین بانکی و تسویه مبادلات سیستم‌ها برای خرداد ۹۴، در پی پاکسازی مبالغ اسناد وصول شده در چکاوک، اصلاح شده‌اند.

ساتنا در خرداد ۹۵ بیش از ۸۶۰ هزار تراکنش به ارزش بیش از ۵,۳۰۰ هزار میلیارد ریال را پردازش نموده است. تعداد تراکنش‌های ساتنا نسبت به ماه گذشته از رشد مثبت ۱۱ درصدی و مبلغ آنها از رشد ۵ درصدی برخوردار بوده‌اند. در ماه جاری، تنها در عملیات بین بانکی شاهد کاهش مبلغی ۵/۵ درصدی هستیم (جدول ۵). نکته قابل توجه این است که در مقایسه با خرداد ۹۴ تعداد انتقال وجه‌های ساتنا از رشد بالای ۴۳ درصدی (رشد سال‌یانه در ماه گذشته قریب ۳۵ درصد بوده است) و مبلغ آنها از رشد ۳۰ درصدی برخوردار بوده‌اند که بیشترین سهم این افزایش مربوط به رشد تراکنش‌های بین مشتری‌ان است.

درحالی‌که تعداد تراکنش‌های بین بانکی نسبت به سال گذشته کاهش یافته است، مبلغ این تراکنش‌ها بیش از ۲۰ درصد رشد داشته است؛ با توجه به اینکه در ماه گذشته نیز شاهد چنین روند تغییراتی بودیم، می‌توان نتیجه گرفت در سال ۹۵ تراکنش‌های بین بانکی متوسط مبلغ بالاتری نسبت به سال گذشته داشته‌اند. (جدول ۵)

متوسط مبلغ اسمی تراکنش‌های بین بانکی در خرداد ۹۵ قریب ۸۹ میلیارد ریال بوده که نسبت به خرداد سال گذشته بیش از ۴۰ درصد داشته است. درخصوص تراکنش‌های بین مشتری، متوسط مبلغ از قریب ۲,۲۰۰ میلیون ریال در خرداد ۹۴ با کاهش تقریبی ۴ درصدی به ۲,۱۰۰ میلیون ریال در خرداد ۹۵ رسیده است که البته با مقایسه مبالغ واقعی و با در نظر گرفتن تورم، مشاهده می‌شود شاخص مزبور در حقیقت، بیش از ۱۰

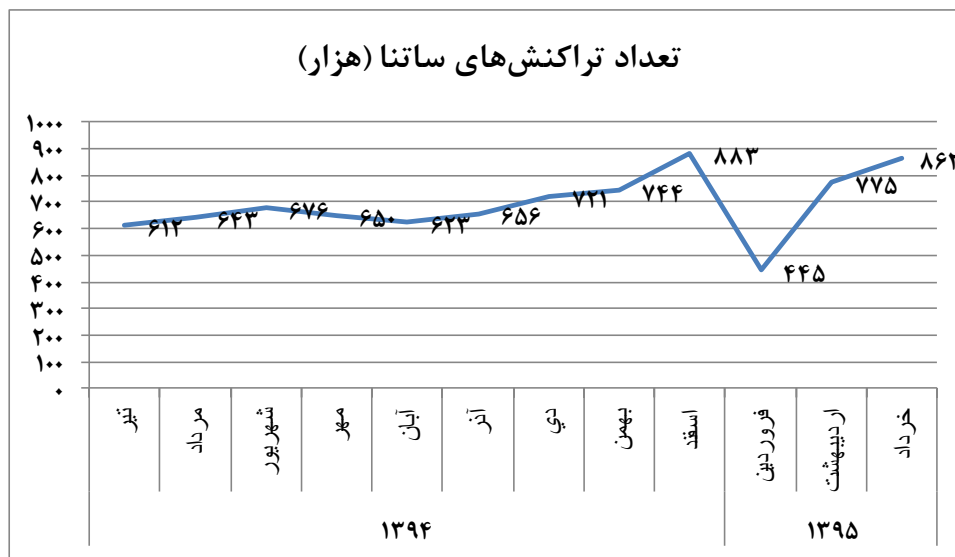
درصد کاهش داشته است. از آنجاییکه در ماه گذشته نیز شاهد رشد منفی متوسط مبلغ تراکنش‌های مشتریان غیربانکی بودیم، می‌توان به شناخت بیشتر مردم و استقبال آنها از ساتنا در انتقال وجه بین بانکی حتی برای مبالغ کم، پی برد.

در مقایسه با ماه گذشته، با توجه به اینکه تعداد تراکنش‌های ساتنا در مقایسه با مبلغ آنها رشد بیشتری داشته است، متوسط مبلغ تراکنش‌ها، کاهش داشته‌اند. (جدول ۶)

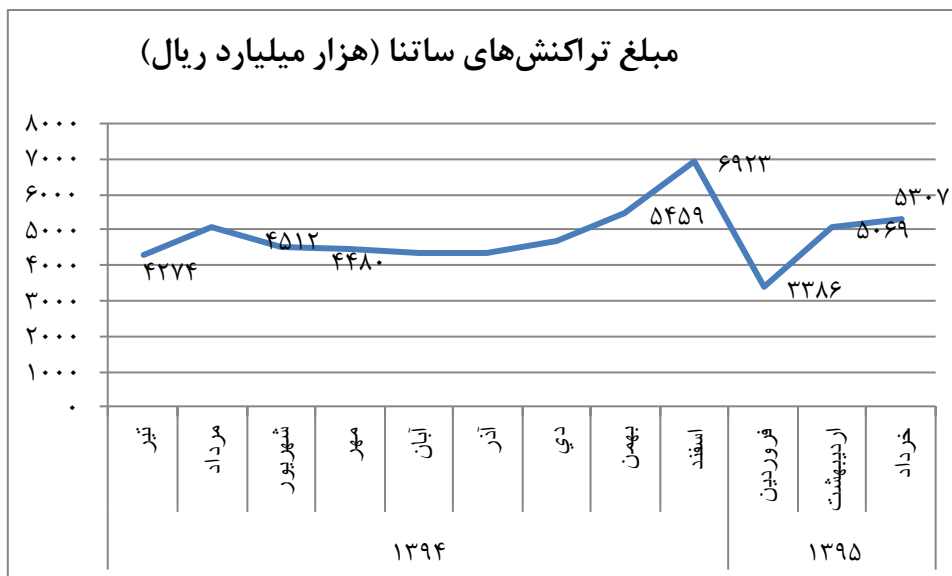
جدول ۶ - متوسط مبلغ اسمی و واقعی تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در ساتنا (میلیون ریال)

درصد تغییر		متوسط مبلغ واقعی هر تراکنش			درصد تغییر		متوسط مبلغ هر تراکنش			سامانه
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		خرداد	اردیبهشت	خرداد			خرداد	اردیبهشت		
-۶/۹	-۱۴/۶	۲.۵۵۷	۲.۷۴۸	۲.۹۹۴	-۵/۸	-۸/۸	۶.۱۶۰	۶.۵۴۲	۶.۷۵۲	ساتنا
-۱۱/۰	۳۲/۳	۳۷.۱۴۰	۴۱.۷۵۴	۲۸.۰۷۹	-۱۰/۰	۴۱/۳	۸۹.۴۷۱	۹۹.۴۱۶	۶۳.۳۱۹	بین بانکی
-۱/۸	-۱۰/۴	۸۷۷	۸۹۳	۹۷۹	-۰/۷	-۴/۳	۲.۱۱۲	۲.۱۲۶	۲.۲۰۷	بین مشتری
-۶/۲	۱۰/۴	۴۷.۸۱۱	۵۰.۹۸۷	۴۳.۳۱۵	-۵/۱	۱۷/۹	۱۱۵.۱۷۶	۱۲۱.۴۰۰	۹۷.۶۷۵	تسویه مبادلات سیستم‌ها

* مبالغ مربوط به تراکنش‌های بین بانکی و تسویه مبادلات سیستم‌ها برای خرداد ۹۳، در پی پاکسازی مبالغ اسناد وصول شده در چکاوک، اصلاح شده‌اند.

نمودار ۱- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پردازش شده در ساتنا (بین بانکی، بین مشتری و تسویه مبادلات سیستم‌ها) طی یک‌سال اخیر - همانطور که مشاهده می‌شود، تعداد تراکنش‌ها پیرو روندی صعودی با شیبی نسبتاً ملایم است که به‌طور ناگهانی و براساس تغییرات فصلی در اسفندماه و فروردین ماه به ترتیب افزایش و کاهش قابل توجهی داشته‌اند و در سه ماهه اول سال جاری مجدداً به حالت نرمال خود البته با شیبی تندتر از گذشته، بازمی‌گردند.

نمودار ۲- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پرداخت شده در ساتنا (بین بانکی، بین مشتری و تسویه مبادلات سیستم‌ها) طی یک‌سال اخیر- مبلغ تراکنش‌ها همچون تعداد آنها روندی صعودی دارد که در مردادماه جهشی نامتعارف داشته و افزایش ناگهانی اسفندماه و کاهش فروردین ماه بسیار قابل توجه است.

۲-۲. اتاق پایاپای الکترونیک (پایا):

جدول ۷- تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پرداخت و تسویه شده در پایا

درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)		درصد تغییر		تعداد (میلیون)		تعداد (میلیون)		سامانه
ماهانه	سالانه	۱۳۹۵		ماهانه	سالانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴		
		خرداد	اردیبهشت			خرداد	خرداد			
۱/۹	۳۶/۹	۱.۳۰۸	۱.۲۸۳	۹۵۵	۰/۹	۲۹/۹	۱۶۴	۱۶۳	۱۲۶	پایا
-۱/۶	۹۲/۲	۲۷۸	۲۸۳	۱۴۵	۲/۲	۳۷/۲	۴	۳	۳	دستور پرداخت واریز مستقیم
۲/۹	۲۷/۰	۱.۰۳۰	۱.۰۰۱	۸۱۱	۰/۸	۲۹/۸	۱۶۱	۱۵۹	۱۲۴	تسویه شاپرک

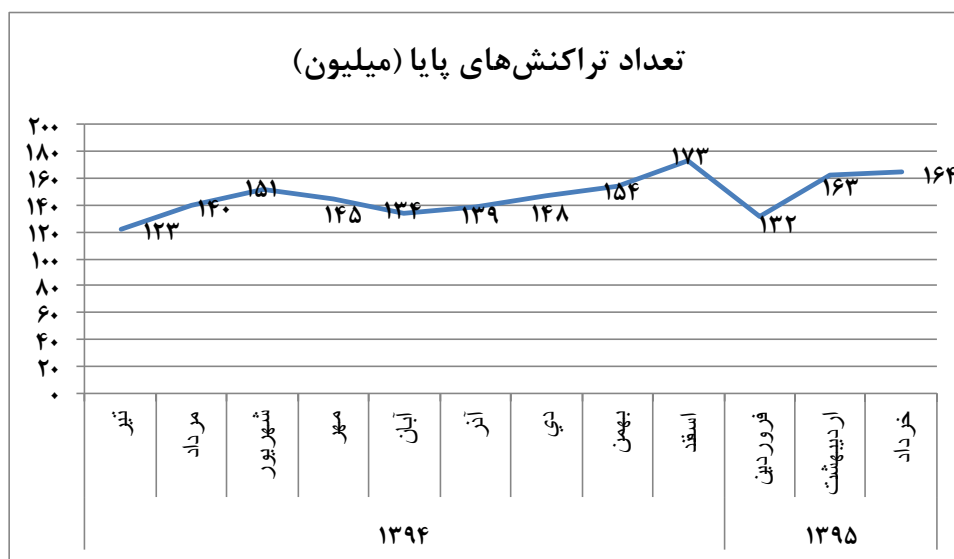
تعداد تراکنش‌های پایا در خرداد ۹۵ بیش از ۱۶۰ میلیون به ارزش ۱۳۰۰ هزار میلیارد ریال بوده که نسبت به سال گذشته افزایش چشمگیر ۳۰ درصدی داشته است (ماه گذشته نیز چنین رشدی را شاهد بودیم). چنین افزایشی در هر دو نوع خدمت ارائه شده توسط پایا یعنی دستورپرداخت واریز مستقیم و تسویه شاپرک مشاهده می‌شود.

در مقایسه با ماه گذشته، لیکن رشد بسیار ناچیز کمتر از یک درصدی مشاهده می‌شود که در حقیقت گواه بر ثبات نسبی سامانه است.

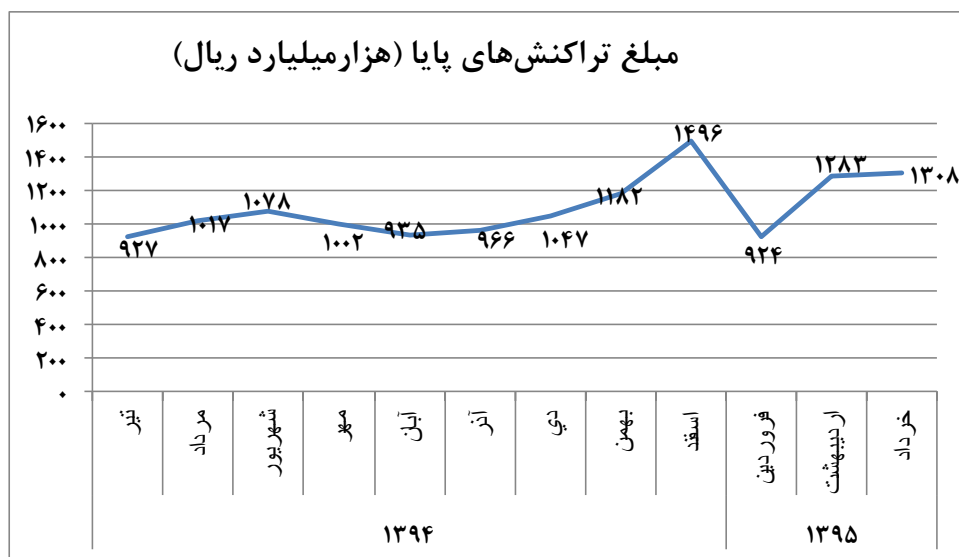
از سوی دیگر، همانطور که در جدول ۸ مشاهده می‌شود، متوسط مبلغ هر دستورپرداخت واریز مستقیم از حدود ۵۷ میلیون ریال در سال گذشته به ۸۰ میلیون ریال افزایش یافته است که این افزایش بیش از ۴۰ درصدی در مبالغ واقعی نیز، البته با شدت کمتری (رشد ۳۱ درصد) مشاهده می‌شود (روندی مشابه ماه‌های گذشته). درخصوص متوسط مبلغ اسمی و واقعی دستورپرداخت‌های ارسالی شاپرک، لیکن کاهش جزئی نسبت به سال گذشته ملاحظه می‌شود.

جدول ۸ - متوسط مبلغ اسمی و واقعی تراکنش‌های پردازش شده در پایا (هزار ریال)

درصد تغییر		متوسط مبلغ واقعی هر تراکنش			درصد تغییر		متوسط مبلغ هر تراکنش			سامانه
ماهانه	سالانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماهانه	سالانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		خرداد	اردیبهشت	خرداد			خرداد	اردیبهشت	خرداد	
-۰/۱	-۱/۴	۳.۳۰۴	۳.۳۰۹	۳.۳۵۰	۱/۰	۵/۴	۷.۹۵۹	۷.۸۷۸	۷.۵۵۵	پایا
-۴/۸	۳۱/۱	۳۲.۸۹۴	۳۴.۵۷۰	۲۵.۰۸۲	-۳/۷	۴۰/۱	۷۹.۲۴۱	۸۲.۳۱۱	۵۶.۵۶۱	دستور پرداخت واریز مستقیم
۰/۹	-۸/۴	۲.۶۵۸	۲.۶۳۵	۲.۹۰۲	۲/۰	-۲/۱	۶.۴۰۳	۶.۲۷۵	۶.۵۴۳	تسویه شاپرک

نمودار ۳ - روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پردازش شده در پایا (دستور پرداخت واریز مستقیم و تسویه شاپرک) طی یک‌سال اخیر - تعداد تراکنش‌ها از روندی صعودی، خطی و با شیبی بسیار ملایم، پیروی می‌کنند و تنها در برخی ماه‌ها نظیر شهریور، اسفند و فروردین رفتاری متفاوت که ناشی از تغییرات فصلی است، مشاهده می‌شود.

نمودار ۴ - روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پردازش شده در پایا (دستور پرداخت واریز مستقیم و تسویه شاپرک) طی یک‌سال اخیر - همانطور که مشاهده می‌شود، رشد مبلغی تراکنش‌های پایا در نیمه دوم سال ۹۴ از شیب بیشتری نسبت به نیمه اول سال برخوردار بوده است که البته در فروردین‌ماه سال جاری افت قابل توجهی داشته است.

۲-۳. شبکه تبادل اطلاعات بین بانکی (شتاب):

جدول ۹ - تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های کارتی شتاب

ماه‌بانه	سال‌بانه	مبلغ (هزار میلیارد ریال)		درصد تغییر		تعداد (میلیون)		سامانه		
		۱۳۹۵		۱۳۹۴		۱۳۹۵				
		خرداد	اردیبهشت	خرداد	ماه‌بانه	سال‌بانه	خرداد		اردیبهشت	
۵/۱	۲۴/۳	۱.۹۲۶	۱.۸۳۳	۱.۵۴۹	۱/۸	۱۹/۶	۱.۲۸۱	۱.۲۵۸	۱۰۰۷۱	شتاب
۴/۶	۱۶/۸	۵۹۹	۵۷۲	۵۱۳	۰/۵	۱۱/۳	۲۸۳	۲۸۱	۲۵۴	پایانه خودپرداز
۱۰/۴	۲۷/۱	۱۸۹	۱۷۱	۱۴۹	۷/۵	۲۲/۱	۵	۵	۴	پایانه شعبه
-۰/۲	۴۹۳/۳	۲	۲	۰	۱۰/۱	۳۹۱/۷	۱	۰	۰	پایانه کیوسک
۴/۲	۲۵/۴	۱۰۰۳۶	۹۹۴	۸۲۶	۲/۱	۲۱/۸	۹۵۹	۹۴۰	۷۸۸	شاپرک
۸/۲	۶۴/۷	۱۰۱	۹۴	۶۲	۶/۳	۳۲/۳	۳۳	۳۱	۲۵	سایر*

* شامل تلفن ثابت و تراکنش‌های غیرشاپرکی پایانه فروش، اینترنت و تلفن همراه

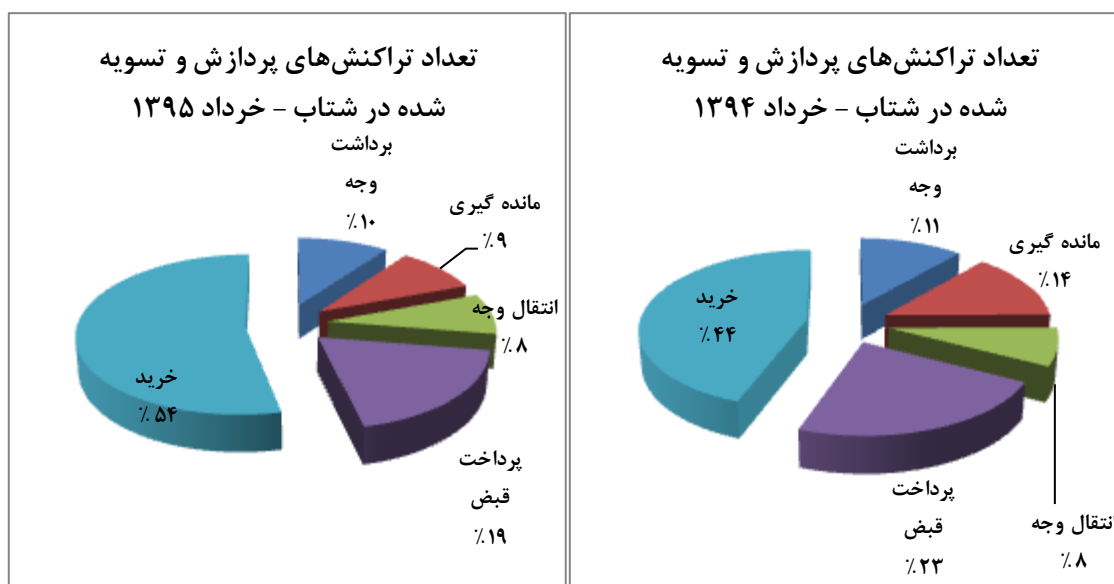
شبکه شتاب در خرداد ۹۵ قریب ۱,۳۰۰ میلیون تراکنش به ارزش بیش از ۱,۹۰۰ هزار میلیارد ریال را پردازش نموده که نسبت به خرداد سال گذشته از رشد تقریبی ۲۰ درصدی برخوردار بوده است. با توجه به داشتن روندی نسبتاً مشابه طی ماه‌های گذشته، می‌توان دستیابی به ثباتی نسبی در این سامانه را استنباط نمود. از میان پایانه‌های متصل به شتاب، بیشترین رشد سالانه تعدادی و مبلغی به تراکنش‌های پردازش شده

در پایانه کیوسک به ترتیب با رشد ۳۹۰ و ۴۹۰ درصدی، و کمترین رشد به تراکنش‌های پردازش شده در پایانه‌های خودپرداز اختصاص دارد. (جدول ۹ و جدول ۲)

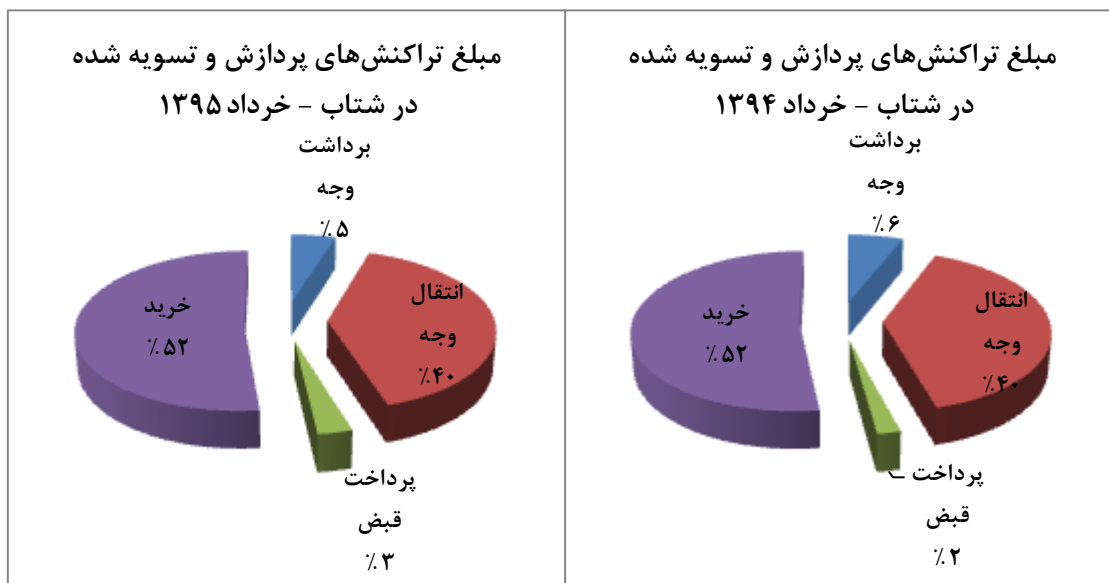
بر اساس تفکیک صورت پذیرفته در جدول ۱۰ و همچنین نمودار ۵، ملاحظه می‌شود مشتریان بانکی در سال ۹۵ نسبت به سال گذشته، رفتاری متفاوت از خود نشان داده و استقبال آنها از خرید با کارت بیش از برداشت وجه نقد بوده است. البته سیاست جدید بانک مرکزی در دریافت کارمزد بابت عملیات مانده‌گیری نیز که از خرداد ۹۳ عملیاتی شده است از تعداد عملیات مزبور نیز کاسته است. با این وجود، مبلغ تراکنش‌های شتابی با توجه به نمودار ۶ به ثبات نسبی رسیده‌اند؛ تنها ۱ درصد از سهم مبلغی برداشت وجه کاسته شده که به سهم پرداخت قبض افزوده شده است؛ در ماه‌های گذشته نیز، چنین رفتار مشابهی مشاهده شده بود.

جدول ۱۰ - تعداد و مبلغ ماهانه تراکنش‌های پردازش و تسویه شده مشتریان غیربانکی در شتاب به تفکیک نوع خدمت

درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)				درصد تغییر		تعداد (میلیون)			
ماهانه	سالانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماهانه	سالانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴		
		خرداد	اردیبهشت	خرداد			خرداد	اردیبهشت	خرداد		
۵/۱	۲۴/۳	۱.۹۲۶	۱.۸۳۳	۱.۵۴۹	۱/۸	۱۹/۶	۱.۲۸۱	۱.۲۵۸	۱.۰۷۱	شتاب	
-۱/۷	۰/۱	۹۴	۹۶	۹۴	-۱/۸	۵/۲	۱۲۸	۱۳۰	۱۲۲	برداشت وجه	
-	-	-	-	-	۱/۵	-۱۷/۸	۱۱۹	۱۱۷	۱۴۵	مانده‌گیری	
۷/۱	۲۶/۲	۷۷۷	۷۲۵	۶۱۵	۴/۲	۲۷/۴	۱۰۶	۱۰۱	۸۳	انتقال وجه	
۷/۶	۸۳/۲	۵۷	۵۳	۳۱	۲/۱	-۱/۸	۲۴۲	۲۳۷	۲۴۷	پرداخت قبض	
۴/۱	۲۳/۵	۹۹۸	۹۵۸	۸۰۸	۲/۲	۴۴/۳	۶۸۷	۶۷۲	۴۷۶	خرید	

نمودار ۵ - تعداد تراکنش‌های پردازش و تسویه شده در شتاب به تفکیک نوع خدمت - خرداد ۹۵ و ۹۴

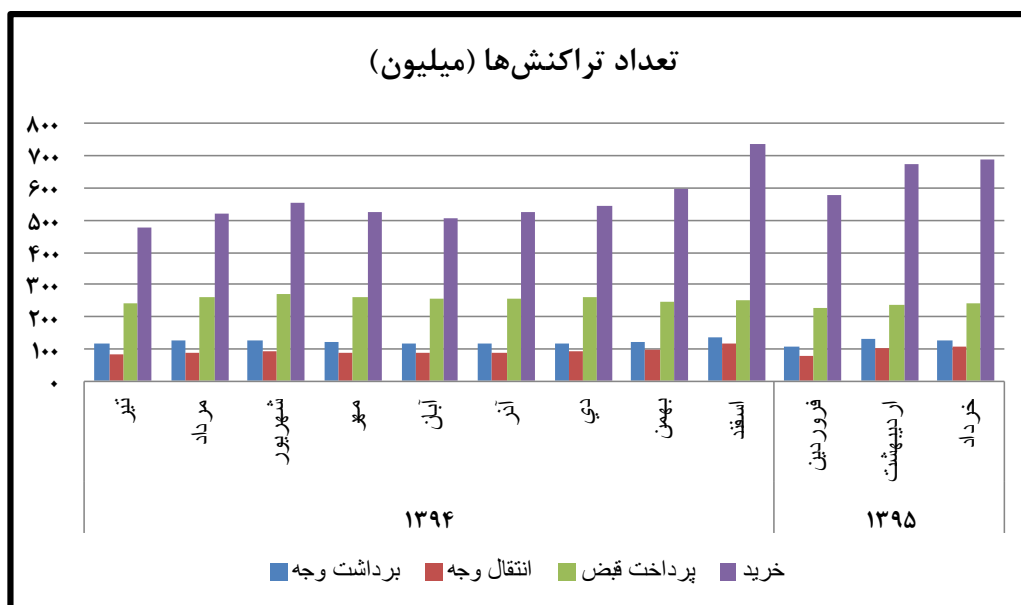
نمودار ۶ - مبلغ تراکنش‌های پرداخت و تسویه شده در شتاب به تفکیک نوع خدمت - خرداد ۹۴ و ۹۵

همچون ماه گذشته، متوسط مبالغ اسمی تراکنش‌های شتابی از رشد سالیانه ناچیز مثبتی برخوردار بوده‌اند، درحقیقت متوسط مبلغ هر تراکنش شتابی از یک میلیون و چهارصد و پنجاه هزار ریال به یک میلیون و پانصد هزار ریال افزایش یافته است. با این وجود، متوسط مبالغ واقعی همچون ماه‌های گذشته رشد منفی داشته‌اند.

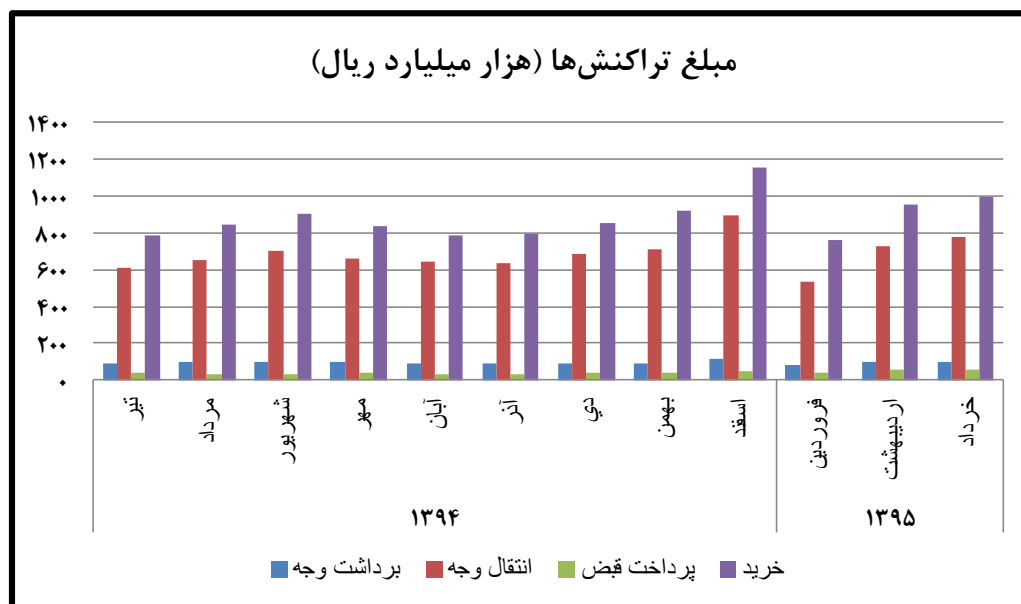
در مقایسه با ماه گذشته نیز متوسط مبالغ تراکنش‌های کارتی افزایش یافته‌اند.

جدول ۱۱ - متوسط مبلغ تراکنش‌های کارتی (هزار ریال)

ماهنامه	سالیانه	متوسط مبلغ واقعی هر تراکنش			درصد تغییر		متوسط مبلغ هر تراکنش			سامانه
		۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماهنامه	سالیانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		خرداد	اردیبهشت	خرداد			خرداد	اردیبهشت	خرداد	
شتاب	۲/۰	-۲/۷	۶۲۴	۶۱۲	۶۴۱	۳/۲	۴/۰	۱.۵۰۳	۱.۴۵۷	۱.۴۴۶
پایانه خودپرداز	۲/۹	-۱/۸	۸۷۹	۸۵۴	۸۹۵	۴/۱	۴/۹	۲.۱۱۷	۲.۰۳۳	۲.۰۱۹
پایانه شعبه	۱/۵	-۲/۶	۱۴.۴۳۸	۱۴.۲۲۵	۱۴.۸۲۲	۲/۷	۴/۱	۳۴.۷۸۰	۳۳.۸۶۹	۳۳.۴۲۴
پایانه کیوسک	-۱۰/۵	۱۲/۹	۱.۳۴۷	۱.۵۰۵	۱.۱۹۳	-۹/۴	۲۰/۷	۳.۲۴۶	۳.۵۸۳	۲.۶۹۰
شاپرک	۰/۹	-۳/۶	۴۴۸	۴۴۴	۴۶۵	۲/۱	۲/۹	۱.۰۷۹	۱.۰۵۸	۱.۰۴۹

نمودار ۷- روند تغییرات تعداد تراکنش‌های کارت‌تی به تفکیک نوع عملیات طی یک‌سال اخیر - عملیات پرداخت قبض و برداشت وجه طی یک‌سال اخیر تغییرات نامحسوسی داشته‌اند، درحالی‌که انتقال و وجه و خرید کارت‌تی نسبت به تغییرات فصلی تاثیرپذیرتر بوده‌اند و در آخرین ماه سال ۹۴ جهش قابل توجهی رو به بالایی داشته‌اند: به‌طور متوسط، ماهانه ۱۲۰ میلیون به برداشت وجه، ۹۰ میلیون به انتقال وجه، ۲۵۰ میلیون به پرداخت قبض و بیش از ۵۵۰ میلیون به خرید کارت‌تی اختصاص داشته است (مشابه ماه گذشته).

نمودار ۸- روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های کارت‌تی به تفکیک نوع عملیات طی یک‌سال اخیر - درخصوص مبلغ تراکنش‌ها نیز عملیات خرید و انتقال وجه نسبت به تغییرات فصلی، تاثیرپذیرتر بوده‌اند. به‌طور متوسط قریب ۹۵ هزار میلیارد ریال به برداشت وجه، بیش از ۶۸۰ هزار میلیارد ریال به انتقال وجه، حدود ۴۰ هزار میلیارد ریال به پرداخت قبض و بیش از ۸۸۰ هزار میلیارد ریال به خرید کارت‌تی اختصاص داشته است (مبالغ متوسط سالیانه نسبت به آنچه در بولتن ماه گذشته منتشر شده است، افزایش یافته‌اند).

۴-۲. شبکه الکترونیکی پرداخت کارتی (شاپرک):

جدول ۱۲ - تعداد و مبلغ تراکنش‌های کارتی شاپرک

درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)			درصد تغییر		تعداد (میلیون)			سامانه
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		خرداد	اردیبهشت	خرداد			خرداد	اردیبهشت	خرداد	
۴/۲	۲۵/۴	۱۰۳۶	۹۹۴	۸۲۶	۲/۱	۲۱/۸	۹۵۹	۹۴۰	۷۸۸	شاپرک
۴/۰	۲۴/۳	۹۵۹	۹۲۲	۷۷۱	۲/۳	۳۹/۳	۸۱۶	۷۹۸	۵۸۶	پایانه فروش
۵/۸	۴۰/۹	۷۲	۶۸	۵۱	-۴/۷	-۴۶/۴	۲۹	۳۰	۵۴	اینترنت
۵/۳	۲۹/۸	۵	۵	۴	۲/۲	-۲۲/۶	۱۱۴	۱۱۲	۱۴۸	تلفن همراه

تعداد تراکنش‌های شاپرک در خرداد ۹۵ بیش از ۹۵۰ میلیون به ارزشی قریب ۱,۰۰۰ هزار میلیارد ریال بوده که نسبت به خرداد سال گذشته، ۲۲ درصد رشد داشته است. در میان این تراکنش‌ها، تنها تراکنش‌های پایانه فروش با رشد تعدادی قریب ۴۰ درصد، نسبت به خرداد ۹۴ نمو داشته و تراکنش‌های اینترنت و تلفن همراه رشد بالای منفی داشته‌اند؛ این کاهش تعدادی به‌ویژه در خصوص تراکنش‌های اینترنتی بیشتر مشهود است. البته، با وجود این رشد منفی، مبلغ تراکنش‌های اینترنتی بیش از ۴۰ درصد رشد سال‌بانه داشته است (ماه گذشته نیز چنین روندی مشاهده شده بود).

با توجه به رشد قابل توجه تعداد تراکنش‌های پایانه‌های فروشگاهی، متوسط مبلغ اسمی و واقعی آنها نسبت به سال گذشته کاهش داشته است که نشان از تغییر در رفتار مردم و استقبال بیشتر آنها از بانکداری الکترونیک حتی برای مبادلات خردشان دارد. لیکن، در خصوص پرداخت‌های پردازش شده در اینترنت و تلفن همراه شاهد رشد مثبت قابل توجهی در متوسط مبلغ هر پرداخت هستیم؛ بعنوان مثال، متوسط مبلغ اسمی هر تراکنش اینترنتی از ۹۴۰ هزار ریال در خرداد ۹۴، با بیش از دو و نیم برابر رشد در خرداد ۹۵ به حدود ۲,۵۰۰ ریال افزایش یافته است.

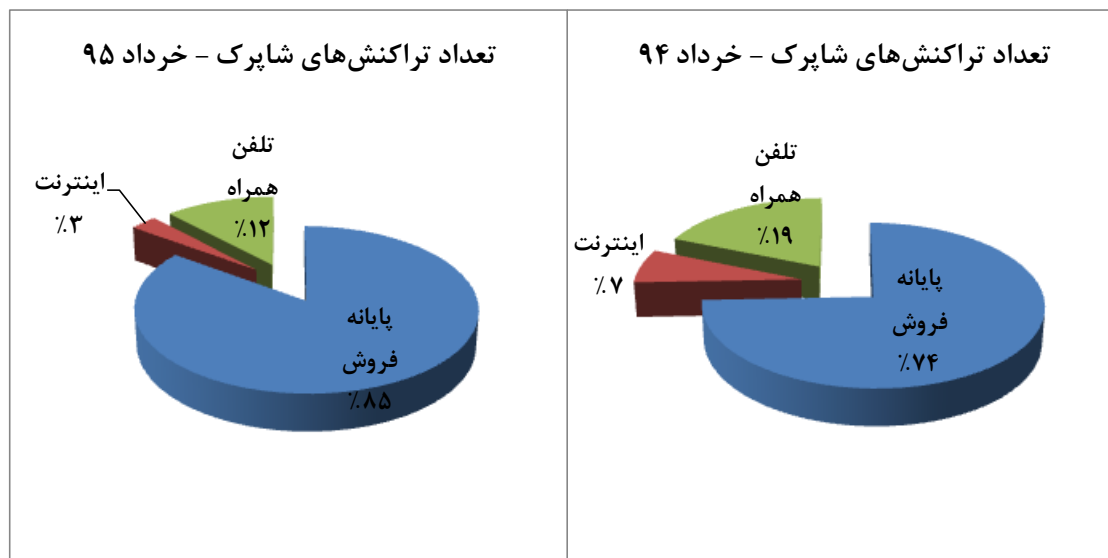
جدول ۱۳ - متوسط مبلغ تراکنش‌های شاپرک (هزار ریال)

درصد تغییر		متوسط مبلغ واقعی هر تراکنش			درصد تغییر		متوسط مبلغ هر تراکنش			سامانه
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		خرداد	اردیبهشت	خرداد			خرداد	اردیبهشت	خرداد	
۰/۹	-۳/۶	۴۴۸	۴۴۴	۴۶۵	۲/۱	۲/۹	۱۰۷۹	۱۰۵۸	۱۰۴۹	شاپرک
۰/۵	-۱۶/۴	۴۸۸	۴۸۵	۵۸۴	۱/۷	-۱۰/۷	۱,۱۷۵	۱,۱۵۵	۱,۳۱۶	پایانه فروش
۹/۷	۱۴۶/۱	۱,۰۲۷	۹۳۶	۴۱۷	۱۱/۰	۱۶۲/۹	۲,۴۷۵	۲,۲۲۹	۹۴۱	اینترنت
۱/۹	۵۷/۰	۱۹	۱۹	۱۲	۳/۱	۶۷/۷	۴۷	۴۵	۲۸	تلفن همراه

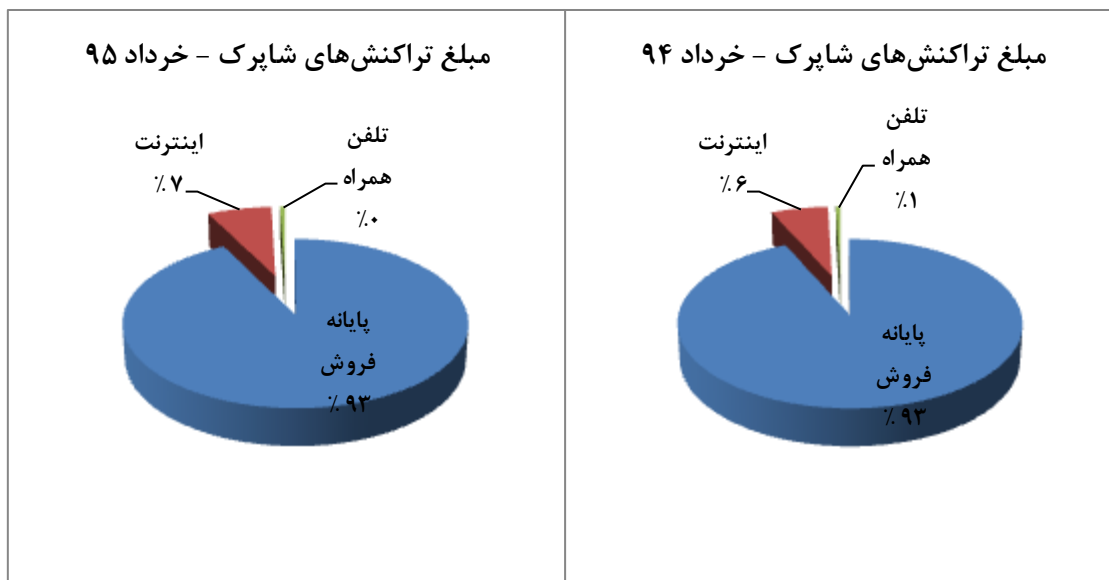
بر اساس تفکیک صورت پذیرفته در نمودار ۹، نمودار ۱۰ و جدول ۱۴ بر مبنای کانال‌های پردازش، مشاهده می‌شود در سال ۹۵ استقبال مردم از پایانه‌های فروشگاهی نسبت به سایر کانال‌های پردازش بیشتر بوده است؛ طوریکه نسبت به خرداد سال گذشته، ۱۱ درصد از سهم تلفن همراه و اینترنت کاسته و به سهم پایانه‌های فروش افزوده شده است و قریب ۸۵ درصد تراکنش‌های پرداخت کارتی در سال جاری به پایانه‌های فروش اختصاص دارد. درخصوص مبلغ تراکنش‌ها، لیکن تغییرات بسیار ناچیز است و ثبات نسبی درمقایسه با سال گذشته مشاهده می‌شود (روندی مشابه ماه‌های قبل).

جدول ۱۴- سهم هر کانال پردازش از تراکنش‌های شاپرک (%)

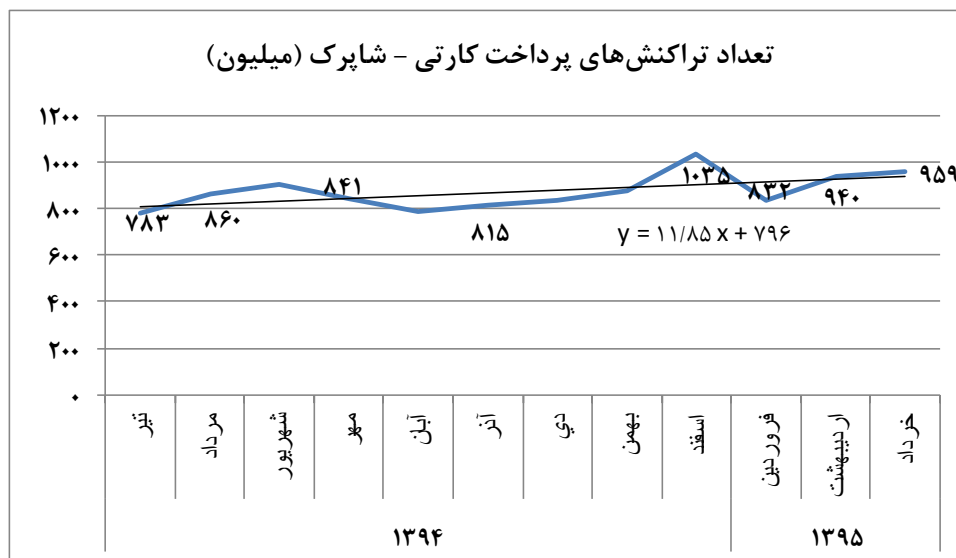
درصد تغییر		مبلغ			درصد تغییر		تعداد			کانال پردازش
ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	ماه‌بانه	سال‌بانه	۱۳۹۵		۱۳۹۴	
		خرداد	اردیبهشت	خرداد			خرداد	اردیبهشت	خرداد	
-۰/۱	-۰/۸	۹۲/۶	۹۲/۷	۹۳/۳	۰/۲	۱۴/۳	۸۵/۱	۸۴/۹	۷۴/۴	
۱/۶	۱۲/۴	۶/۹	۶/۸	۶/۲	-۶/۶	-۵۶/۰	۳/۰	۳/۲	۶/۹	اینترنت
۱/۱	۳/۵	۰/۵	۰/۵	۰/۵	۰/۱	-۳۶/۴	۱۱/۹	۱۱/۹	۱۸/۸	تلفن همراه

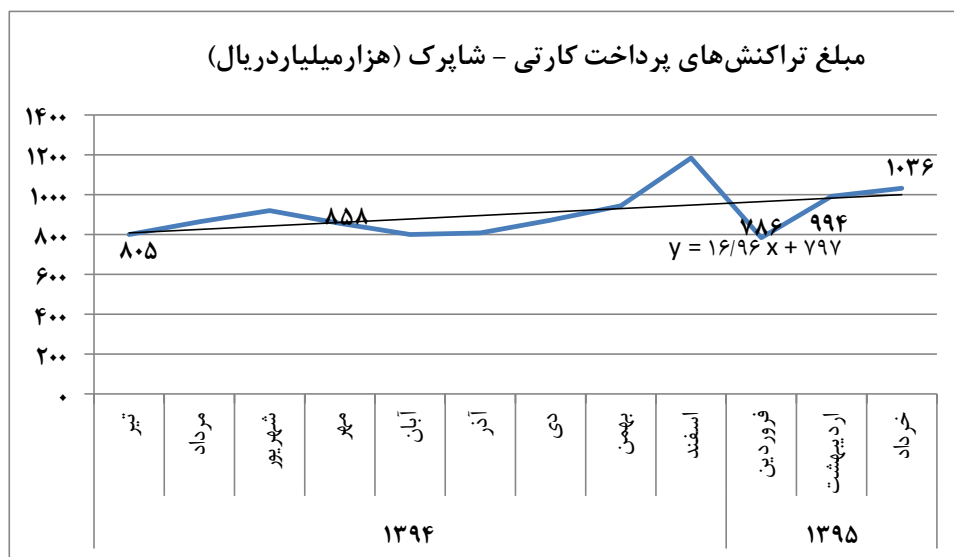
نمودار ۹ - تعداد تراکنش‌های پرداخت کارتی شاپرک به تفکیک کانال پردازش

نمودار ۱۰ - مبلغ تراکنش‌های پرداخت کارتی شاپرک به تفکیک نوع تراکنش

نمودار ۱۱ - روند تغییرات تعداد تراکنش‌های پرداخت کارتی شاپرک طی یک‌سال اخیر - به‌طور کلی روندی صعودی در تعداد تراکنش‌ها مشاهده می‌شود که در تیر ۹۴ حداقل میزان خود را داشته و در اسفندماه از افزایشی چشم‌گیر برخوردار بوده است. بر اساس الگوی خطی برآورد شده، در هر ماه به‌طور متوسط تعداد یازده و نیم میلیون تراکنش به تراکنش‌های ماه گذشته افزوده می‌شود.

نمودار ۱۲ - روند تغییرات مبلغ تراکنش‌های پرداخت کارتی شاپرک طی یک‌سال اخیر - روند صعودی مبلغ تراکنش‌ها مشابه روند تغییرات تعداد تراکنش‌ها بوده است با این تفاوت که در فروردین سال جاری حداقل مقدار خود را داشته و در اسفندماه رشدی قابل توجه داشته است. براساس الگوی خطی برآورد شده و بدون در نظر گرفتن تغییرات فصلی، به‌طور متوسط در هر ماه قریب ۱۷ هزار میلیارد ریال نسبت به ماه گذشته رشد داشته‌ایم.

۲-۵. سامانه مدیریت یکپارچه چک (چکاوک):

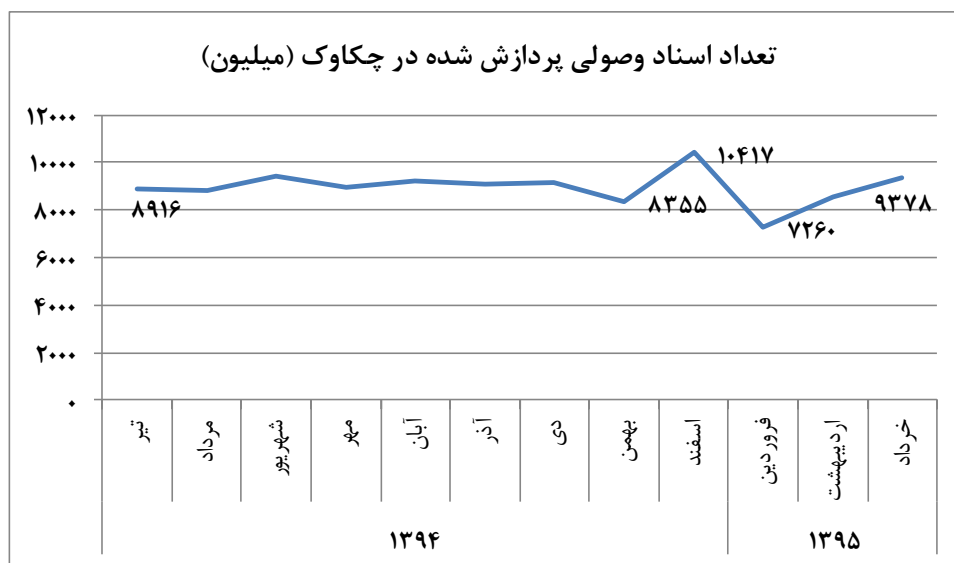
جدول ۱۵ - تعداد و مبلغ ماهانه اسناد وصولی بین بانکی در چکاوک

درصد تغییر		مبلغ (هزار میلیارد ریال)		درصد تغییر		تعداد (هزار)		سامانه		
ماهانه	سالانه	۱۳۹۵		ماهانه	سالانه	۱۳۹۵				
		خرداد	اردیبهشت			خرداد	اردیبهشت			
۲/۲	-۹/۵	۱۱۶۶	۱۱۴۱	۱۲۸۸	۹/۸	۴/۹	۹۳۷۸	۸۵۴۴	۸۹۳۶	چکاوک (اسناد وصولی)*

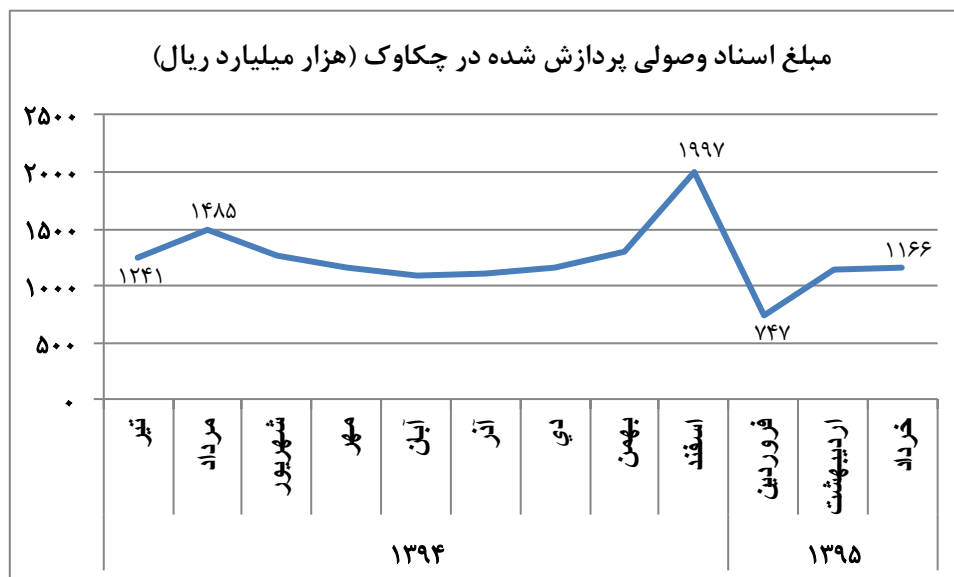
* مبلغ مربوط به اسناد وصول شده چکاوک برای خرداد ۹۳، پس از حذف داده‌های با انحراف زیاد، پاکسازی و گزارش شده است.

در خرداد ۹۵ بیش از ۹ میلیون چک در سامانه چکاوک به ارزش حدود ۱,۲۰۰ هزار میلیارد ریال وصول شده که نسبت به خرداد سال گذشته ۵ درصد رشد داشته است. لیکن، مبلغ چک‌های وصول شده از کاهش ۹/۵ درصدی برخوردار بوده است. ذکر این نکته ضروری است که از خرداد ۹۴، سامانه چکاوک به‌طور کامل در شبکه بانکی کشور مستقر شده است.

در مقایسه با ماه گذشته، هم تعداد و هم مبلغ چک‌های وصول شده، به ترتیب، از رشد ۱۰ درصدی و ۲ درصدی برخوردار بوده‌اند.

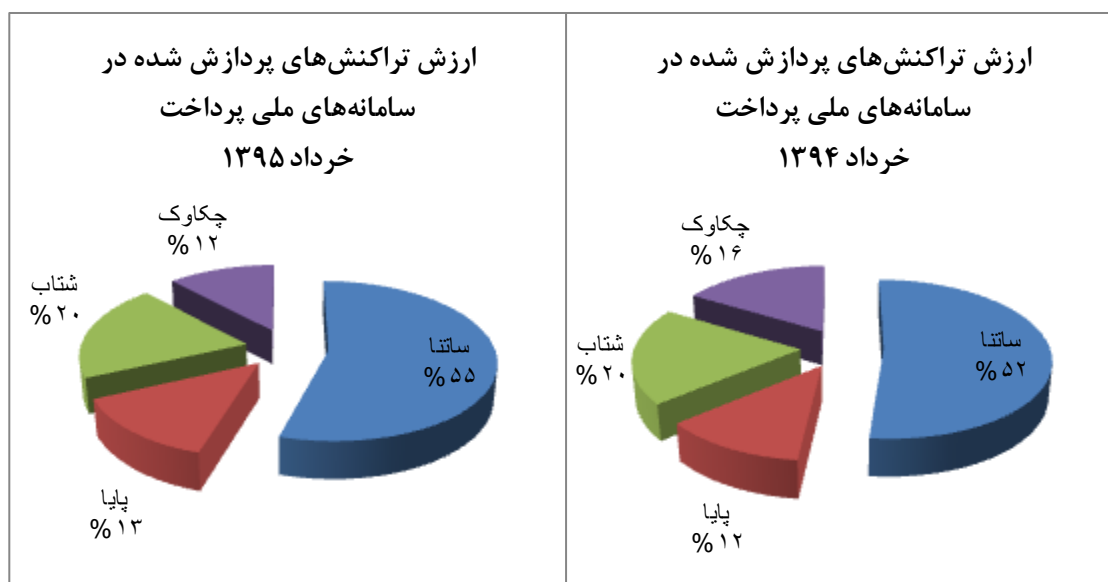
نمودار ۱۳ - روند تغییرات تعداد اسناد وصولی پردازش شده در چکاوک طی یک‌سال اخیر - این توضیح لازم است، از پایان خرداد ۱۳۹۴ تمام استان‌های کشور تحت پوشش چکاوک قرار گرفته‌اند، در نتیجه طی یک‌سال گذشته شاهد ثباتی نسبی در تعداد اسناد وصولی هستیم که البته افزایش ناگهانی در اسفندماه و کاهش ناگهانی در فروردین‌ماه ناشی از تغییرات فصلی است.

نمودار ۱۴ - روند تغییرات مبلغ اسناد وصولی پردازش شده در چکاوک طی یک‌سال اخیر - مبلغ چک‌های وصول شده پیرو روندی نسبت خطی است که البته در مردادماه و اسفندماه جهشی ناگهانی رو به بالا و در فروردین‌ماه افت قابل توجهی داشته است.

۳. جمع‌بندی

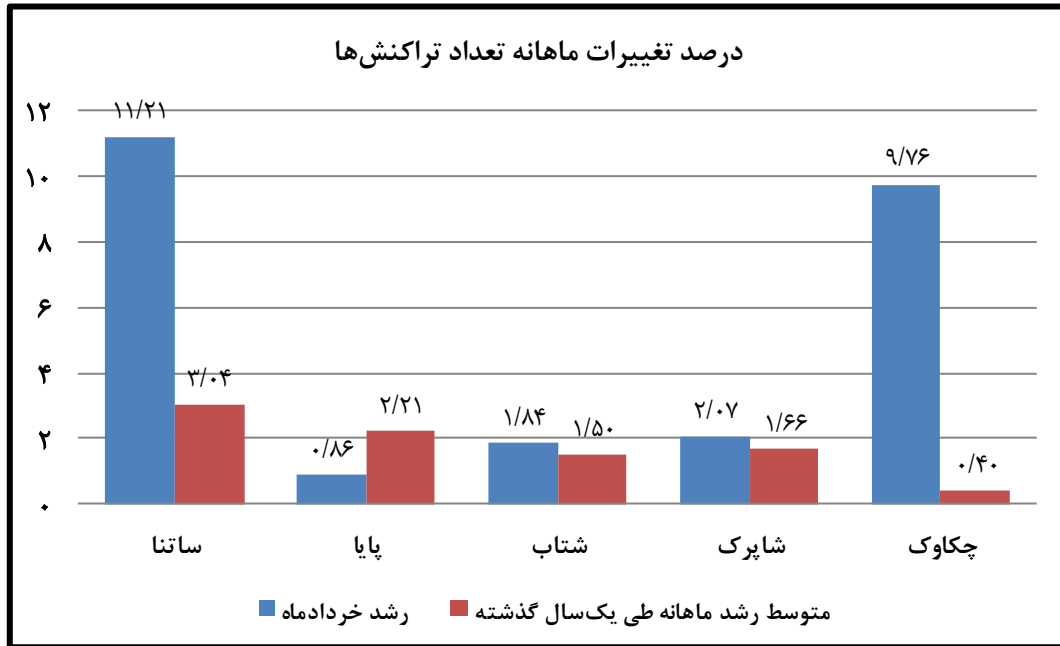
از ارزش کل تراکنش‌های پردازش و تسویه شده توسط بانک‌ها و مشتریان غیربانکی در سامانه‌های ملی پرداخت، ۵۵ درصد به ساتنا، ۲۰ درصد به شتاب، ۱۳ درصد به پایا و ۱۲ درصد به چکاوک اختصاص دارند که در مقایسه با سال گذشته، ۴ درصد از مبلغ تراکنش‌های پایا و چک‌های وصول شده در چکاوک کاسته و به مبلغ تراکنش‌های تسویه شده در ساتنا و شتاب افزوده شده است.

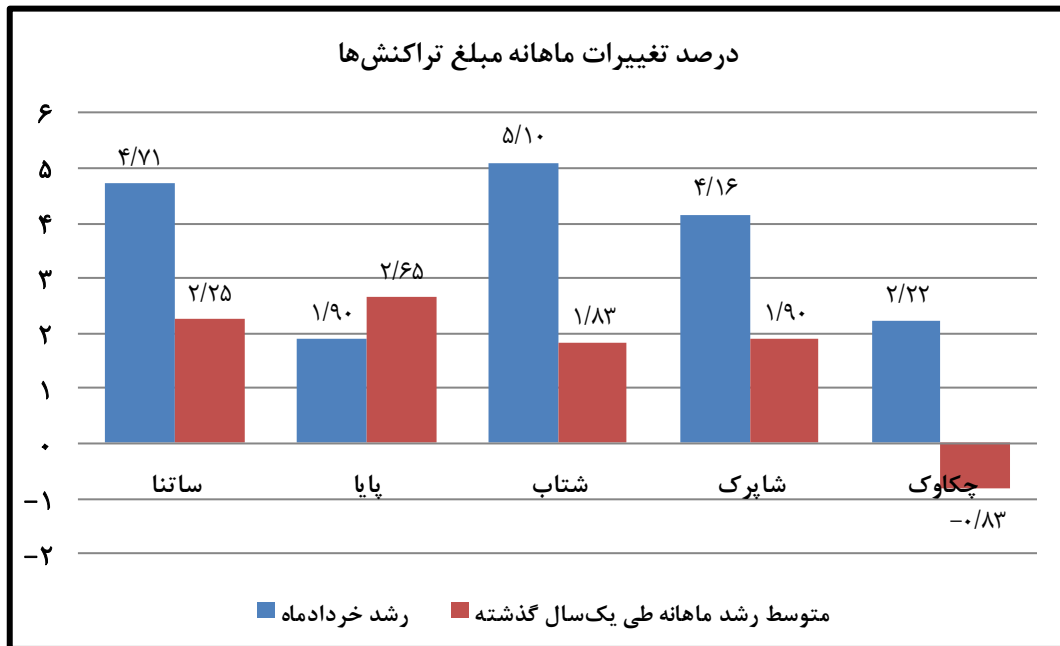
نمودار ۱۵ - سهم سامانه‌های ملی پرداخت از ارزش کل مبادلات الکترونیکی پردازش شده در خرداد ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ (۱: ساتنا شامل تراکنش‌های بین بانکی، بین مشتری و تسویه مبادلات سیستم‌ها (۲) پایا شامل دستورپرداخت‌های واریز مستقیم و تسویه شاپرک (۴) شتاب شامل تراکنش‌های مربوط به پایانه‌های فروشگاهی، تلفن همراه، اینترنت، خودپرداز، کیوسک و شعبه و (۵) چکاوک شامل چک‌های وصولی است.

همانطور که در نمودار ۱۶ و نمودار ۱۷ مشاهده می‌شود در خردادماه، تعداد و مبلغ تمام مبادلات الکترونیکی بانک‌ها و مشتریان غیربانکی از رشدی مثبت برخوردار بوده‌اند که از میان آنها سامانه ساتنا بیشترین رشد تعدادی و سامانه شتاب بیشترین رشد مبلغی را داشته‌اند.

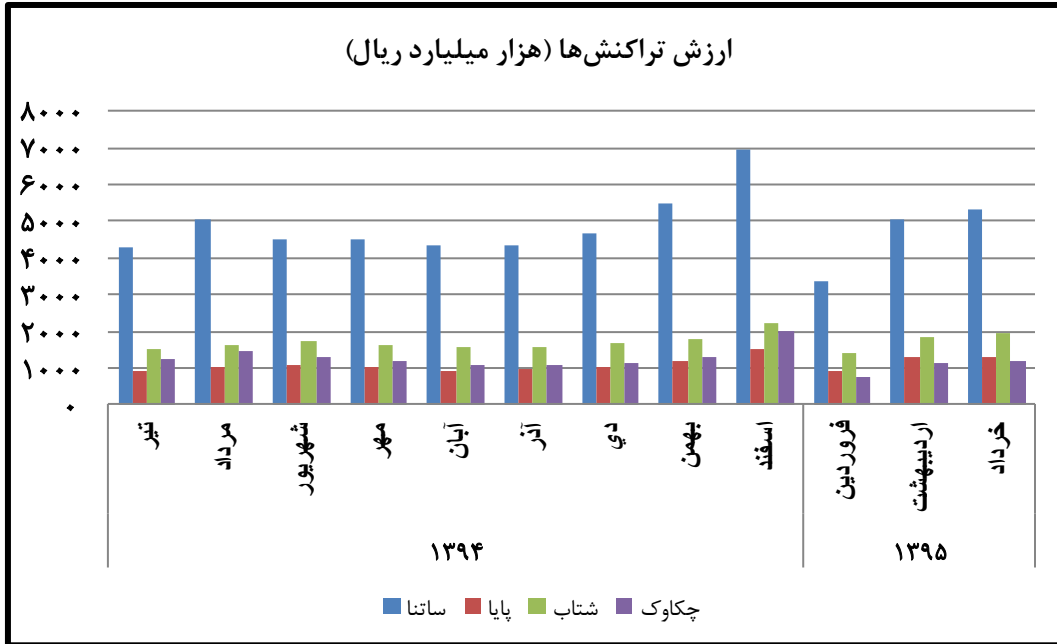
گزارشی از روند تغییرات ارزش تراکنش‌های سامانه‌های ملی پرداخت، طی یک‌سال گذشته در نمودار ۱۸ ترسیم شده است.

نمودار ۱۶ - درصد تغییرات ماهانه تعداد تراکنش‌ها در هر سامانه در خردادماه و مقایسه آن با متوسط رشد ماهانه طی یک سال گذشته

نمودار ۱۷ - درصد تغییرات ماهانه مبلغ تراکنش‌ها در هر سامانه در خردادماه و مقایسه آن با متوسط رشد ماهانه طی یک سال گذشته

نمودار ۱۸- ارزش تراکنش‌های پردازش شده در سامانه‌های ملی پرداخت طی یک سال گذشته